

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy w Kaliszu zasądził od (...) S.A. w W. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w L. kwotę 14.809,30 zł wraz z odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 14.071,30 zł od dnia 10 marca 2017 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 738 zł od dnia 8 lipca 2017 roku do dnia zapłaty oraz orzekł o kosztach procesu. (wyrok – k. 120)

Sąd Rejonowy oparł orzeczenie na następujących ustaleniach faktycznych:

W dniu 23 grudnia 2016 r. w wyniku kolizji komunikacyjnej doszło do uszkodzenia pojazdu marki J. (...) nr rej. (...) stanowiącego własność (...) S.A. Sprawca szkody w dniu zdarzenia posiadał polisę odpowiedzialności cywilnej zawartą ze stroną pozwaną. Ubezpieczyciel uznał, co do zasady, swoją odpowiedzialność za powstałą szkodę i wypłacił bezsporną część odszkodowania. W związku z uszkodzeniem samochodu poszkodowana została spółka (...)Sp. jawna z siedzibą w O. W., reprezentowana przez wspólnika A. Z., korzystająca z auta na podstawie leasingu.

Na skutek zdarzenia z dnia 23 grudnia 2016 r. samochód poszkodowanej nie nadawał się do jazdy. Dowód rejestracyjny samochodu został zatrzymany przez Policję. A. Z. zgłosił szkodę ubezpieczycielowi za pośrednictwem Internetu. Ubezpieczyciel nie kontaktował się z nim odnośnie najmu pojazdu zastępczego.

Uszkodzony samochód był w leasingu. Umowa leasingowa zawierała zapis o konieczności naprawy pojazdu w autoryzowanym serwisie. Nadto auto było na gwarancji. Pojazd został odstawiony do serwisu do P. w dniu 27 grudnia 2016 r. i odebrany dnia 28 stycznia 2017 r.

W okresie od dnia 24 grudnia 2016 r. do dnia 27 stycznia 2017 r., tj. przez okres 34 dni poszkodowana reprezentowana przez wspólnika A. Z. wynajmowała od powódki samochód zastępczy. Przez pierwsze 10 dni był to samochód osobowy marki J. (...). Stawka dobowa wynajmu wyniosła 230 zł netto. Przez kolejne 24 dni był to samochód osobowy A. (...) za stawkę dobową 550 zł netto. Łączny koszt najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowaną wyniósł 17.282,50 zł brutto (kwota brutto 19.065 zł pomniejszona o 50% podatek VAT).

Samochody zastępcze zostały podstawione pod dom A. Z. i stamtąd odebrane. Dla niego była ważna bezproblemowość i szybkość załatwienia formalności związanych z najmem pojazdu. Nadto liczył się brak limitu kilometrów. Zmiana pojazdów w trakcie najmu wynikała z tego, że zwolnił się samochód z tego segmentu, co uszkodzony ((...)).

W dniu 27 stycznia 2017 r. powódka nabyła od poszkodowanej spółki wierzytelność obejmującą odszkodowanie za szkodę wynikającą z najmu pojazdu zastępczego. Na podstawie decyzji z dnia 21 lutego 2017 r. pozwany przyznał i wypłacił powódce kwotę 3.211,20 zł tytułem kosztów najmu pojazdu zastępczego, tj. za 24 dni korzystania z samochodu, przyjmując dobową stawkę 120 zł netto.

Dnia 18 maja 2017 r. na podstawie faktury VAT nr (...) powódka zapłaciła za sporządzenie opinii dotyczącej stawek i dni za wynajem pojazdu zastępczego kwotę 738 zł.

W dniu 07 czerwca 2017 r. powódka mailowo zgłosiła pozwanemu roszczenie o dopłatę kosztów wynajmu samochodów oraz zwrot kosztów prywatnej ekspertyzy. Pismem z dnia 22 czerwca 2017 r. pozwany ubezpieczyciel poinformował powódkę, iż nie znajduje podstaw do zmiany stanowiska w sprawie.

W dniu 27 września 2017 r. wierzytelność objęta pozwem została przez powódkę zbyta na rzecz (...)Sp. z o.o. z siedzibą w L..

Przy ustalaniu wysokości odszkodowania należnego powódce Sąd pominął przedłożoną przez nią opinię prywatną, opracowaną na jej zlecenie, gdyż zgodnie z obowiązującym orzecznictwem stanowi ona jedynie umotywowane

stanowisko strony (tak wyrok SN z dnia 09 maja 2007 r., II CSK 77/07, wyrok SA w Warszawie z dnia 27 września 2011 r., I ACa 133/11).

Sąd Rejonowy zważył, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W przedmiotowej sprawie powódka dochodziła od pozwanego ubezpieczyciela kosztów najmu pojazdu zastępczego w wysokości 14.701 zł oraz kosztów prywatnej opinii kwocie 738 zł. Pozwany w zakreślonym przez Przewodniczącą terminie nie złożył odpowiedzi na pozew. Wraz z wezwaniem na termin rozprawy otrzymał pouczenia o treści art. 162, 207, 217, 229 i 230 kpc. Z uwagi na awarię samochodu pełnomocnik pozwanego nie stawiał się na rozprawie w dniu 13 listopada 2017 r. i wniósł o jej odroczenie. Na rozprawie w dniu 11 grudnia 2017 r. pełnomocnik pozwanego ubezpieczyciela wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując legitymację czynną powódki. Wskazał, że po wytoczeniu powództwa objęta sporem wierzytelność została zbyta, o czym ubezpieczyciel został powiadomiony pismem z dnia 30 listopada 2017 r. W pozostałym zakresie nie zakwestionował żądania pozwu ani co do zasady, ani co do wysokości. Nie złożył również żadnych wniosków dowodowych.

W pierwszej kolejności należało zatem rozpoznać zarzut braku legitymacji czynnej powódki.

Zgodnie z treścią art. 192 pkt 3 kpc zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy.

Z chwilą doręczenia odpisu pozwu pozwanemu następuje stabilizacja procesu, która wyraża się tym, że zbycie rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu jego na dalszy bieg. Oznacza to, że w razie zbycia rzeczy lub prawa w toku postępowania Sąd dalej sprawę prowadzi tak, jakby do żadnych zmian nie doszło, a wydany wyrok obejmuje pierwotnego zbywcę. Mimo zbycia rzeczy lub praw objętych sporem, zarówno przez jedną, jak i drugą stronę, a nawet przez obie strony, zbywca zachowuje legitymację procesową (wyr. SN z dnia 21 stycznia 2009 r., III CSK 248/08).

Odpis pozwu został doręczony pozwanemu ubezpieczycielowi w dniu 24 sierpnia 2017 r. Wierzytelność zaś została zbyta na mocy umowy z dnia 27 września 2017 r. Tym samym przyjąć należało, iż powódka posiada legitymację czynną w przedmiotowej sprawie i może skutecznie dochodzić swoich roszczeń przed Sądem.

Zgodnie z treścią art. 210 § 2 kpc obowiązkiem strony jest złożenie oświadczenia co do twierdzeń strony przeciwnej, dotyczących okoliczności faktycznych. Ich niezłożenie pociąga za sobą możliwość przyjęcia przez Sąd, iż fakty objęte tymi twierdzeniami zostały przez stronę przyznane (art. 230 kpc). W wyroku z dnia 19 października 2005 r. w sprawie sygn. akt V CSK 260/05 Sąd Najwyższy wskazał, że domniemanie przyznania, podobnie jak przyznanie przewidziane w art. 229 kpc, służy na równi z wynikami dowodów do poczynienia ustaleń faktycznych. W porównaniu do przyznania wyraźnego, dotyczącego zarówno przytoczeń zarówno powoda, jak i pozwanego, przyznanie dorozumiane dotyczy tylko twierdzenia, co do którego przeciwnik nie wypowiedział się, a mógł to uczynić, i dlatego ocena Sądu musi opierać się na całości materiału dowodowego. Sam fakt niezaprzeczony może zostać uznany za przyznany, jednak tylko w wypadku spełnienia przede wszystkim warunku, by strona przeciwna wiedziała, że posłuży on na równi z wynikami dowodów do poczynienia ustaleń faktycznych. W takim stanie rzeczy obowiązkiem Sądu jest uprzedzenie strony o konsekwencjach zaniechania wypowiedzenia się co do tego faktu (por. wyrok SN z dnia 01 grudnia 2011 r., I CSK 120/11).

Sąd podkreślił, że odpis pozwu został doręczony pozwanemu wraz ze zobowiązaniem do złożenia w terminie 14 dni od jego doręczenia odpowiedzi na pozew i pouczeniem, że winien się w niej wypowiedzieć co do twierdzeń, okoliczności faktycznych i dowodów powołanych przez powódkę oraz przedstawić własne twierdzenia, zarzuty i wnioski, a także wskazać dowody, które mają być przeprowadzone na rozprawie lub załączyć dowody w postaci dokumentów, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Zakreślony pozwanemu termin upłynął bezskutecznie. Wraz z wezwaniem na termin rozprawy otrzymał on pouczenia o treści art. 162, 207, 217, 229 i 230 kpc. Został zatem pouczone o skutkach procesowych składanych oświadczeń oraz ich braku. Zaś pełnomocnik pozwanego na rozprawie w dniu 11 grudnia 2017 r. nie odniósł się do twierdzeń powódki. Przedłożył akta szkodowe

sprawy, ale nie złożył żadnych wniosków dowodowych. Dlatego też Sąd uznał okoliczności podniesione w pozwie za przyznane przez pozwanego.

Odpowiedzialność pozwanego w stosunku do poszkodowanej spółki wynikała z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego zawartej ze sprawcą kolizji. W tym miejscu należy wskazać, iż (...) Sp. z o.o. (następnie S.A.) była legitymowana czynnie do wzięcia udziału w procesie w charakterze powódki w związku z nabyciem od poszkodowanej spółki wierzytelności z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego na podstawie umowy przelewu wierzytelności. Tym samym, powódka wstąpiła w prawa dotychczasowego wierzyciela, przysługujące wobec strony pozwanej z tytułu zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego i należnego, a nie wypłaconego jeszcze w tym zakresie odszkodowania, na podstawie art. 509§1 i 2 kc. Powódka może zatem skutecznie realizować uprawnienia poprzednich wierzyciela również w zakresie dochodzenia należności na drodze sądowej.

W myśl art. 361 §1 i 2 kc zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Zgodnie zaś z art. 822§1 kc, przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Przy tym §4 cytowanego przepisu przewiduje, że uprawniony do odszkodowania może dochodzić roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Natomiast w myśl art. 361§2 kc odszkodowanie winno zrekomensować w całości poniesioną przez poszkodowanego szkodę. Jak podkreśla się w orzecznictwie, utrata możliwości korzystania z rzeczy wskutek jej zniszczenia czy uszkodzenia stanowi szkodę majątkową. Odszkodowanie, jakie zobowiązany jest w takiej sytuacji wypłacić zakład ubezpieczeń, obejmuje wszelkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego rzeczy. Niemożność korzystania z rzeczy, np. z samochodu, który został uszkodzony i wymaga naprawy, jest normalnym następstwem szkody, o której mowa w art. 361§1 kc, powodującym obowiązek wypłaty odszkodowania, w szczególności gdy zastąpienie rzeczy uszkodzonej w okresie jej naprawy wymagało wydatków. Przy czym z art. 361§1 i 2 kc wynika zasada pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. Zobowiązany do naprawienia szkody ponosi więc odpowiedzialność za wszystkie normalne następstwa zdarzenia, pozostające z tym zdarzeniem w adekwatnym związku przyczynowym. Niewątpliwie normalnym następstwem w rozumieniu art. 361§1 kc jest niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, w sytuacji jego uszkodzenia lub zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne, na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu.

Mając na względzie powyższe rozważania należało Sąd uznać roszczenie powoda za usprawiedliwione co do zasady.

Na potwierdzenie zasadności swojego żądania powódka przedłożyła dowody w postaci umów najmu pojazdu zastępczego, faktur VAT, zlecenia naprawy i umowy cesji wierzytelności z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Zaoferowała również zeznania świadka A. Z.. Zaś na okoliczność wysokości żądania w przedmiocie zwrotu kosztów prywatnej ekspertyzy przedłożyła tą opinię oraz fakturę VAT dokumentującą koszty jej sporządzenia. Dowody te nie zostały zakwestionowane przez pełnomocnika pozwanego ubezpieczyciela.

Stosownie do przepisu art. 354§2 kc wierzyciel powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. Ponadto, zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w razie zaistnienia zdarzenia objętego ubezpieczeniem obowiązkowym, osoba uczestnicząca w nim jest obowiązana między innymi do zapobieżenia, w miarę możliwości, zwiększeniu się szkody.

Poszkodowana spółka jako wierzycielka była, w świetle powołanych powyżej przepisów, zobowiązana dążyć do minimalizacji rozmiarów szkody oraz do współdziałania przy wykonaniu zobowiązania w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu, zasadom współżycia społecznego oraz ustalonym zwyczajom.

Podkreślić w tym miejscu należy, że przez pierwsze 10 dni A. Z. korzystał z samochodu marki J. (...), z klasy (...), zatem klasy niższej niż uszkodzony J. (...). Zaś przez kolejne 24 dni korzystał z auta A. (...) z segmentu (...), zatem odpowiadającego klasie uszkodzonego. Zaś okres najmu odpowiadał okresowi naprawy uszkodzonego samochodu, co wynika wprost ze zlecenia naprawy.

W ocenie Sądu, na uwzględnienie zasługiwała dobową stawka najmu pojazdu zastępczego wskazana w załączonych przez powódkę do pozwu fakturach, jako mieszcząca się w granicach obowiązujących na wolnym rynku stawek czynszu najmu pojazdów podobnych do samochodu poszkodowanego, uszkodzonego w wyniku zdarzenia z dnia 24 grudnia 2016 r. (okoliczność ta nie była kwestionowana przez pozwanego). Poszkodowana podejmując decyzję o wyborze firmy, w której zamierzała wynająć pojazd zastępczy kierowała się nie tylko wysokością stawki czynszu najmu, ale również innymi postanowieniami umowy, w tym możliwością podstawienia i odbioru pojazdu w wyznaczonym miejscu, brakiem dodatkowych kosztów związanych z wynajmem oraz brakiem limitu kilometrów.

Uznać zatem należy, iż dokonany przez poszkodowaną wybór wypożyczalni pojazdu zastępczego i proponowane przez powódkę warunki umowy nie są zawyżone i nie odbiegają stawek rynkowych zaś okres najmu jest uzasadniony w okolicznościach przedmiotowej sprawie. Kwota wydatkowana z tytułu najmu pojazdu zastępczego oraz okres jego wynajęcia pozo w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym i nie są sprzeczne z obowiązkiem dążenia poszkodowanego do minimalizacji szkody.

Dlatego też Sąd uwzględnił w całości żądanie pozwu w zakresie kosztów najmu pojazdu zastępczego. Do wartości odszkodowania należnego powódce Sąd doliczył kwotę 738 zł poniesioną przez nią tytułem sporządzonej na jej zlecenie prywatnej ekspertyzy. Wysokość tej kwoty oraz fakt jej poniesienia przez powódkę wynika z przedłożonej przez nią faktury VAT. Nadto wydatkowania tej sumy nie był kwestionowany przez pozwanego ubezpieczyciela. Wykorzystanie takiej ekspertyzy było uzasadnione, albowiem powódka nie mogła w inny sposób udokumentować pozwanemu zasadności i wysokości zgłoszonych roszczeń. Ekspertyza ta się podstawą weryfikacji stanowiska pozwanego ubezpieczyciela i żądania dopłaty do dochodzonego odszkodowania. Kwota ta mieści się zatem w ramach adekwatnego związku przyczynowego ze szkodą (tak też SN w uchwale z dnia 18 maja 2004 r., III CZP 24/04, OSNC 2004/7-8/117).

O odsetkach od żądanych kwot Sąd orzekł w oparciu o art. 481 §1 i 2 kc w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jedn. I z 2016 r., poz. 2060 z późn. zm.), zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnienie zawiadomienia o szkodzie.

W związku z tym, że żądanie w zakresie odsetek pozostawało w granicach tych unormowań Sąd uwzględnił żądanie pozwu również w tym zakresie (pkt 1 sentencji wyroku).

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98§1 i 2 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Od wskazanego wyroku apelację złożyła pozwana zaskarżając powyższy wyrok w całości. Pozwana zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego:

a. art. 6 kc przez jego niewłaściwą interpretację i w konsekwencji przerzucenie ciężaru dowodu na pozwanego,

b. art. 822 kc przez jego niewłaściwą interpretację i zasądzenie kwoty, która zdaniem pozwanego wykracza poza zakres odpowiedzialności sprawcy szkody,

c. art. 361 § 1 kc przez jego niewłaściwą interpretację i przyjęcie, że roszczenie dotyczące zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z kolizją drogową, a powodowi należy się zwrot kosztów najmu pojazdu w kwocie określonej na fakturze, a także przez przyjęcie że kwota 738,00 zł z tytułu zwrotu kosztów prywatnej opinii pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z przedmiotowym zdarzeniem,

d. art. 354 § 2 kc w związku z art. 362 kc i art. 826 § 1 kc przez ich niezastosowanie i w efekcie uznanie, że działanie osoby poszkodowanego polegające na wynajęciu pojazdu zastępczego u powoda nie stanowiło jego przyczynienia do zwiększenia rozmiaru wyrządzonej szkody,

2. naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a. art. 233 § 1 kpc przez jednostronną ocenę materiału dowodowego i uznanie, że poszkodowany wynajął pojazd zastępczy u powoda, a stawka dobowa najmu nie była wygórowana, bo na rynku stawki dobowe za wynajem pojazdów są zróżnicowane,

b. art. 217, 229, 230 kpc przez ocenę, że pozwany przyznał fakty przytoczone przez stronę powodową,

3. sprzeczności istotnych ustaleń sądu z treścią materiału dowodowego przez przyjęcie, że powodowi należy się zwrot kosztów prywatnej opinii, mimo że sąd uznał ją za nieprzydatną,

4. niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności i przyjęcie, że powodowi należy się zwrot kosztów opinii w kwocie brutto, tzn. z podatkiem VAT, a także niewyjaśnienie wysokości stawek najmu pojazdów zastępczych w okolicy miejsca zamieszkania poszkodowanego.

Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych z wyodrębnieniem kosztów zastępstwa procesowego również według norm przepisanych, za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. (apelacja – k. 135-138)

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. Strona powodowa wskazała na zmianę nazwy powódki na (...) S.A. w L., co udokumentowała odpisem z KRS. (pismo – k. 152-154, odpis KRS – k. 155-156)

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest uzasadniona w nieznaczącej części.

Sąd Okręgowy podziela co do zasady ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji przyjmując je za własne wobec ich prawidłowości. W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy odniesie się do zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, gdyż tylko na gruncie prawidłowych ustaleń faktycznych można czynić rozważania na temat trafności zastosowania przepisów prawa materialnego.

Apelująca stawia zarzut naruszenia Sądowi I instancji art. 233 § 1 k.p.c. przez jednostronną ocenę materiału dowodowego i uznanie, że poszkodowany wynajął pojazd zastępczy u powoda, a stawka dobowa najmu nie była wygórowana. Zarzut ten jest niezasadny. Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że stawka najmu u powoda nie była wygórowana, gdyż na powyższe brak jest dowodów. Wbrew twierdzeniom apelacji strona pozwana w toku całego procesu nie złożyła wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na te okoliczności. Strona pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew, a na jedynym terminie rozprawy, na którym był pełnomocnik pozwanej (w dniu 11 grudnia 2017 roku – k. 86-87) taki wniosek również nie został złożony. Na tym terminie rozprawy pełnomocnik pozwanej

powołał się jedynie na okoliczność zbycia wierzytelności w toku sprawy. Strona pozwana w toku postępowania nie złożyła wyraźnego oświadczenia o oddalenie powództwa, a powyższe stanowisko pozwanej wynika jedynie pośrednio z toku sprawy. Na rozprawie w dniu 11 grudnia 2017 roku pełnomocnik powoda podniósł okoliczność dotyczącą próby wykazania braku legitymacji procesowej powódki, co wskazuje, że pełnomocnik dążył do oddalenia powództwa z tej przyczyny. W toku sprawy zabrakło po stronie pozwanej twierdzeń kwestionujących fakt najmu, okres najmu i stawki najmu. Jeżeli powyższe połączyć z tym, że poszkodowany zawarł umowę najmu na rynku, co zostało udokumentowane umową oraz fakturą vat, to stawka rynkowa najmu ustalona przez Sąd jawi się jako rynkowa, także z uwzględnieniem miejsca zamieszkania poszkodowanego, a strona pozwana nie udowodniła, że była wygórowana. Jeżeli poszkodowany zawiera na rynku umowę najmu, co potwierdza umowa i faktura, to w świetle art. 6 k.c. na stronie pozwanej spoczywa dowód wykazania, że stawka z takiej umowy jest wygórowana. Pozwana mogła powyższe wykazać chociażby opinią biegłego, jednakże dowodu takiego nie zgłosiła. W tym stanie rzeczy, uwzględniając gospodarczy charakter sprawy oraz fakt reprezentacji stron przez fachowych pełnomocników, prowadzenie przez Sąd postępowania dowodowego z urzędu nie byłoby prawidłowe i słusznie Sąd I instancji uchylił w tym przedmiocie własne postanowienie dowodowe wydane bez inicjatywy stron.

Prawidłowo również Sąd zastosował przepis art. 230 k.p.c. przyjmując okoliczność sprawy za przyznane mając na uwadze stanowisko pozwanej oraz wynik rozprawy. Zarzut naruszenia art. 229 k.p.c. nie może się ostać, gdyż Sąd tego przepisu nie stosował i brak było podstaw do jego stosowania. Pozwana nie przyznała wprost żadnych okoliczności podniesionych przez stronę powodową. Nie doszło w sprawie także do pogwałcenia art. 217 k.p.c. Sąd prawidłowo przeprowadził w sprawie dowody. Zresztą strona apelująca nie tylko nie precyzuje, którego z trzech paragrafów zarzut ten dotyczy, ale i nie tłumaczy na czym uchybienie Sądu w tym zakresie miałyby polegać.

Przechodząc do oceny zarzutów prawa materialnego należy rozgraniczyć dwa objęte pozwem żądania. Strona powodowa, jako nabywca wierzytelności, dochodziła zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego oraz zwrotu kosztów poniesienia prywatnej ekspertyzy.

W zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego podnieść należy, jak trafnie przyjął Sąd Rejonowy, że strona powodowa wykazała okres najmu i stawkę dobową. Umowa najmu została zawarta na czas naprawy uszkodzonego pojazdu. Wynajęte pojazdy nie przewyższały klasą pojazdu uszkodzonego. Wobec braku wykazania przez pozwaną wygórowania stawki najmu, ani złożenia poszkodowanemu propozycji najmu pojazdu zastępczego w klasie pojazdu uszkodzonego przez pozwaną, nie sposób stwierdzić, w świetle art. 822 § 1 k.c., że wypłacone odszkodowanie przenosi poniesioną szkodę. W okolicznościach sprawy, przy bierności pozwanej w zaoferowaniu poszkodowanemu pojazdowi zastępczego, nie można także stwierdzić braku współdziałania poszkodowanemu z ubezpieczycielem (art. 354 § 1 i 2 k.c.), skoro pozwana takiego współdziałania nie oferowała. Działanie poszkodowanego nie przyczyniło się do zwiększenia rozmiaru szkody (art. 362 k.c.). Poszkodowany, który na skutek zawinionego działania innego użytkownika ruchu traci możliwość korzystania ze swojego pojazdu ma prawo wynająć pojazd zastępczy na czas naprawy w klasie pojazdu uszkodzonego. Poszkodowana w sprawie to uczyniła. Zarzut przyczynienia się do zwiększenia rozmiarów szkody można postawić poszkodowanemu w sytuacji, w której ubezpieczyciel oferuje poszkodowanemu pojazd zastępczy w tej samej klasie co pojazd uszkodzony za niższą stawkę dobową, a poszkodowany w sposób nieuzasadniony z tego nie korzysta. Taka sytuacja w sprawie nie miała miejsca. Zarzut naruszenia art. 826 k.c. jest błędny, gdyż przepis ten nakłada pewne obowiązki i dotyczy ubezpieczającego, a poszkodowany w sprawie nim nie był. Wywody apelacji w zakresie przyznanego odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego są w całości bezzasadne.

W zakresie zwrotu kosztów prywatnej opinii w kwocie 738 zł strona skarżąca zasadnie zarzuca Sądowi I instancji naruszenie art. 361 § 1 k.c. Przypomnienia wymaga, że samego faktu poniesienia tego wydatku pozwana nie kwestionowała. Powyższe jednak nie zwalnia Sądu z oceny zasadności tego żądania w świetle powołanego przepisu, co leży w zakresie zastosowania przepisów prawa materialnego. Wydatek powyższy nie pozostaje i to w sposób oczywisty w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą z tytułu najmu. Kwestia okresu najmu i stawki najmu jest sferą pewnego faktu. Ocena tego faktu ex post za pomocą prywatnej opinii nie stanowi normalnego następstwa szkody.

Powódka miała oczywiście prawo takiej opinii zasięgnąć, ale na własny koszt i ryzyko. Brak podstaw by tym kosztem obciążać stronę pozwaną.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok co do kwoty 738 zł i w tym zakresie powództwo oddalił, a w pozostałym zakresie oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c. jako niezasadną.

Wobec zmiany wyroku Sądu I instancji w nieznacznym zakresie (około 5 % żądania pozwu) rozstrzygnięcie o kosztach procesu pierwszoinstancyjnego pozostało bez zmian. Zmienić jedynie należało podstawę tego orzeczenia w miejsce art. 98 k.p.c. wskazując na art. 100 zdanie 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 zdanie 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Apelacja pozwanej okazała się w przeważającej części niezasadna. Łączne koszty procesu za postępowanie apelacyjne poniesione przez powódkę wynosiły 1.800 zł, które należało zasądzić od pozwanej. Wskazana kwota wynika z tytułu reprezentacji powódki w postępowaniu odwoławczym przez fachowego pełnomocnika a swoją podstawę znajduje w § 2 pkt 5 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800) ze zm.).

SSO Mariola Szczepańska SSO Iwona Godlewska SSR Marcin Wojciechowski